

به نام خالق هستی بخش

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز
«بیمارستان امام خمینی (ره) استهبان»

زنبور گزیدگی

و آلرژی ناشی از آن

تهیه کننده: زهرا ساداتی نیا - کارشناس پرستاری

منبع:

آتش زاده - فروزان / پرستاری داخلی جراحی
ایمنی، ایدز، آلرژی، روماتولوژی برونر سودارث ۱۳۹۵

تاریخ تدوین: پاییز ۱۴۰۰

تاریخ بازنگری: بهار ۱۴۰۲

➤ اگر بیمار بیهوش است، او را روی پتو بخوابانید، پاهای بیمار را بالا بگیرید و اگر نیاز به تنفس مصنوعی و ماساژ قلبی دارد، حتماً این کار را انجام دهید.

➤ اگر فرد دچار نیش گزیدگی های فراوان در ناحیه دست و پا شده است و عالتم در حال ظهور به نفع شوک می باشد، قسمت گزیده شده را بی حرکت و پایین تر از سطح قلب قرار دهید و به پزشک مراجعه نمایید.

در زنبور گزیدگی های ساده برای دفع درد و تورم

می توان اقدامات زیر را انجام داد:

➤ در صورت مشاهده نیش زنبور را با ناخن دو انگشت بیرون بکشید.

➤ محل را با آب و صابون بشویید و از کمپرس سرد روی محل استفاده کنید

➤ در صورت ادامه تورم یا اگر مصدوم علائم حادثتری از قبیل اختلال تنفس یا تورم صورت و گردن را نشان دارد به پزشک مراجعه کنید

➤ اگر مصدوم هوشیار است، او را در وضعیتی قرار دهید که راحت تر نفس بکشد و لباس های اضافی مصدوم را خارج نمایید.

زنبور گزیدگی:

گزیدگی زنبورهای زرد ، سرخ و عسل معمولا دردناک است ولی خطرناک نیست. زنبورهای عسل بدنی زرد و سیاه و سفید و کرکی دارند در حالی که زنبورهای سرخ یا وحشی قرمز رنگ با بدنی فاقد کرک می باشند و می تواند چند بار انسان را بگزد. تنها زنبوری که نیش آن در بدن انسان باقی می ماند ، زنبور عسل است که پس از نیش زدن نیز خود خواهد مرد.

چگونگی ایجاد حساسیت به نیش زنبور:

واکنش های حساسیتی به نیش زنبور بسیار شایع است و عمده ترین عامل حساسیت نیش زنبورهای وحشی است و آلرژی نسبت به زنبور عسل که معمولا در بین زنبورداران دیده می شود ، در رده دوم قرار می گیرد. برای بروز آلرژی لازم است فرد حداقل یک بار توسط نیش زنبور عسل یا وحشی گزیده شود . سپس حداکثر تا ۵ هفته وقت می گیرد که حساسیت بوجود آید.

علائم زنبور گزیدگی:

نیش زنبور های عسل حاوی هیستامین هستند که میتوانند علائم موضعی یا عمومی ایجاد کنند. علائم گزش بستگی به میزان سم ، حساسیت بدن و تا حدی محل گزیدگی می تواند بصورت یک واکنش عادی و معمولی ، حساسیت های عمومی وسیع و حتی در موارد نادر به شکل واکنش های شدید روانی باشد. در اغلب موارد نیش زدن زنبور باعث تورم و درد در محل به خاطر یک واکنش سمی غیر حساسیتی است. در عین حال ممکن است واکنش عمومی تر بهمراه تورم ، کهیر و قرمزی باشد. در موارد شدیدتر ممکن است، کل بدن دچار تورم ، تورم عروقی منتشر شود و مشکل تنفسی ، شوک حساسیتی و افت فشار خون بوجود بیاید. علائم در یک فرد معمولی با واکنش های عادی مثل درد ، قرمزی ، خارش و سوزش محل درد و اگر دچار گزش های متعدد شده باشد و عالمی بصورت سردرد، تب ، گرفتگی عضلات، خواب آلودگی و بیهوشی بوجود بیاید که در چنین مواردی وقوع شوک حساسیتی را باید در نظر داشت.

ورود زهر زنبور به بدن باعث گشادشدن عروق و تنگ شدن راه های هوایی می شود که از دیگر علائم آن می توان به افت شدید فشار خون ، تورم زبان و گلو ، تورم اطراف چشم ، نبض تند ، پوست سرد و مرطوب و رنگ پریده ، تعریق ، کبودی لب ، ضعف ، تهوع و استفراغ ، تنفس سریع و سطحی و بی قراری و اختلال هوشیاری اشاره نمود.

درمان زنبور گزیدگی:

در درمان واکنش های خفیف به سم زنبور تنها مصرف قرص های آنتی هیستامین کافی است . در حالیکه درواکنش های شدیدتر یا حساسیتی ممکن است بیمار نیاز به تزریق آدرنالین ، هیستامین ، کورتون و تزریق سرم داشته باشد.